ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση 237/86 *

I — Έκθεση των πραγματικών περιστατικών

1. Ο κανονισμός 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93), ορίζει, στο άρθρο 1, παράγραφος 2, ότι το τμήμα Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (στο εξής: ΕΓΤΠΕ) χρηματοδοτεί τις επιστροφές κατά την εξαγωγή προς τρίτες χώρες.

Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού, χρηματοδοτούνται οι επιστροφές κατά την εξαγωγή προς τρίτες χώρες, που χορηγούνται σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως των γεωργικών αγορών.

Το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β), ορίζει ότι η Επιτροπή εκκαθαρίζει, προ του τέλους του επομένου έτους, βάσει των ετησίων λογαριασμών, τους λογαριασμούς των υπηρεσιών και οργανισμών, οι οποίοι είναι εξουσιοδοτημένοι να καταβάλλουν τις σχετικές δαπάνες.

2. Οι γενικές κατευθύνσεις της κοινής αλιευτικής πολιτικής χαράχτηκαν το 1970 με τους κανονισμούς 2141/70 και 2142/70 του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 1970 (ΡΒ 1970, L 236, σσ. 1 και 5). Η πράξη προσχωρήσεως του 1972 τις επικύρωσε, μεταβάλλοντάς τες εν μέρει, με τα άρθρα 100 έως 102, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση στους αλιευτικούς πόρους. Το άρθρο 102, ειδικότερα, προέβλεπε ότι, το αργότερο από το έκτο έτος μετά την προσχώρηση, το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, καθορίζει τους όρους ασκήσεως της αλιείας, κατά τρόπον ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία του βυθού και η διατήρηση των βιολογικών πόρων της θάλασσας.

3. Οι κανονισμοί 2141/70 και 2142/70 αντικαταστάθηκαν με τον κανονισμό 100/76 του Συμβουλίου, της 19ης Ιανουαρίου 1976, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των προϊόντων αλιείας (ΕΕ ειδ. έκδ. 04/001, σ. 43), και τον κανονισμό 101/76 του Συμβουλίου, της 19ης Ιανουαρίου 1976, περί θεσπίσεως κοινής διαρθρωτικής πολιτικής στον τομέα της αλιείας (ΕΕ ειδ. έκδ. 04/001, σ. 61).

Η τελευταία αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 100/76 ανέφερε ότι οι δαπάνες, τις οποίες πραγματοποιούν τα κράτη μέλη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την εφαρμογή του κανονισμού, βαρύνουν την Κοινότητα, σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 του κανονισμού 729/70.

Το άρθρο 1 του κανονισμού 101/76 όριζε ότι, για την προώθηση της αρμονικής και ισόρροπης ανάπτυξης του τομέα της αλιείας και για να ευνοηθεί η ορθολογική εκμετάλλευση των βιολογικών πόρων της θάλασσας και των εσωτερικών υδάτων, καθιερώνεται κοινό καθεστώς για την άσκηση της αλιευτικής δραστηριότητας στα θαλάσσια ύδατα και θεσπίζονται ειδικά μέτρα για κατάλληλες ενέργειες και για το συντονισμό της διαρθρωτικής πολιτικής των κρατών μελών.

Το άρθρο 4 όριζε ότι, αν η άσκηση της αλιείας στα θαλάσσια ύδατα των κρατών μελών που αναφέρονται στο άρθρο 2 εκθέτει ορισμένους από τους πόρους τους σε κινδύνους υπερεντατικής εκμεταλλεύσεως, το Συμβούλιο δύναται, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής υποβαλλόμενης κατά τη διαδικασία του άρθρου 43,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

παράγραφος 2, της Συνθήκης, να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρησή τους· τα μέτρα αυτά δύνανται ιδίως να αφορούν περιορισμούς ως προς την αλίευση ορισμένων ειδών, τις ζώνες, περιόδους, μεθόδους αλιείας και τα αλιευτικά εξαρτήματα.

Οι γενικοί κανόνες περί επιστροφών για τα προϊόντα που διαλαμβάνονται στον κανονισμό 100/76 καθορίστηκαν με τον κανονισμό 110/76 του Συμβουλίου, της 19ης Ιανουαρίου 1976, περί καθορισμού γενικών κανόνων στον τομέα των προϊόντων αλιείας σχετικά με την παροχή επιστροφών κατά την εξαγωγή και κριτηρίων για τον καθορισμό του ύψους τους (ΕΕ ειδ. έκδ. 04/001, σ. 88).

Ο κανονισμός 2730/79 της Επιτροπής, της 29ης Νοεμβρίου 1979, περί των κοινών λεπτομερειών εφαρμογής του καθεστώτος των επιστροφών κατά την εξαγωγή για τα γεωργικά προϊόντα (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/027, σ. 70), ορίζει επίσης τις εκτελεστικές διατάξεις του καθεστώτος επιστροφών λόγω εξαγωγής, τις οποίες προβλέπει ο κανονισμός 100/76.

4. Στις 6 Απριλίου 1976, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό 811/76, περί προσωρινής καθιερώσεως ορισμένων καθεστώτων ποσοστώσεων αλιεύσεως στον τομέα της αλιείας (PB 1976, L 94, σ. 1), με τον οποίο επέτρεψε στα κράτη μέλη να περιορίζουν τις αλιεύσεις των αλιευτικών τους πλοίων σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις που είχαν συναφθεί ή θα συνάπτονταν. Στην πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αναφερόταν ότι « οι αλιευτικοί πόροι της θάλασσας θα απειλούνταν σοβαρά από την ανέλεγκτη αλίευση· (ότι) η ορθολογική ανάπτυξη της παραγωγής αλιευτικών προϊόντων θα κινδύνευε να διαταραχθεί αν δεν περιοριζόταν η ποσότητα των αλιευμάτων ».

5. Στις 6 Οκτωβρίου 1976, η Επιτροπή απηύθυνε στο Συμβούλιο πρόταση κανονισμού περί θεσπίσεως κοινοτικού καθεστώτος διατηρήσεως και διαχειρίσεως των αλιευτικών πόρων, επί της οποίας όμως δεν επιτεύχθηκε συμφωνία του Συμβουλίου παρά μόλις το 1983.

6. Στις 3 Νοεμβρίου 1976, το Συμβούλιο εξέδωσε το λεγόμενο « ψήφισμα της Χάγης », δηλώνοντας στο παράρτημα VI ότι, εν αναμονή της εφαρμογής κοινοτικών μέτρων τα οποία είναι τώρα υπό εκπόνηση, τα κράτη μέλη δεν θα λάβουν μονομερώς μέτρα διατηρήσεως των πόρων. Προέβλεψε, ωστόσο, ότι σε περίπτωση που δεν θα επιτυγχανόταν συμφωνία στις διεθνείς επιτροπές αλιείας για το 1977 και που, στη συνέχεια, δεν θα μπορούσαν να ληφθούν από κοινοτικής πλευράς μονομερή μέτρα αμέσως, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να θεσπίσουν κατάλληλα συντηρητικά και μη ενέχοντα διακρίσεις μέτρα, για να εξασφαλίσουν την προστασία των πόρων που βρίσκονται στις παράκτιές τους αλιευτικές ζώνες. Προ της εκδόσεως των μέτρων αυτών, το οικείο κράτος μέλος θα επιζητούσε την έγκριση της Επιτροπής, με την οποία όφειλε να διαβουλεύεται σε όλα τα στάδια αυτών των διαδικασιών.

7. Στις 18 Φεβρουαρίου 1977, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό 350/77, περί ορισμένων προσωρινών μέτρων διατηρήσεως και διαχειρίσεως των αλιευτικών πόρων (PB 1977, L 48, σ. 28), που έπρεπε να εφαρμοστούν το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1977.

8. Κατά τη σύνοδο της 31ης Ιανουαρίου 1978, το Συμβούλιο ενέκρινε την ανακοίνωση της Επιτροπής, κατά την οποία, ελλείψει κοινού καθεστώτος, εθνικά μέτρα μπορούσαν να ληφθούν μόνο κατά το μέτρο που είναι απολύτως αναγκαία για τη διατήρηση και τη διαχείριση των αλιευτικών πόρων, μη ενέχοντα διακρίσεις, σύμφωνα με τη Συνθήκη και αφότου επιδιωχθεί προηγουμένως η συμφωνία της Επιτροπής (PB 1978, C 154, σ. 5).

9. Στις 19 Δεκεμβρίου 1978, το Συμβούλιο θέσπισε προσωρινά μέτρα, που θα ίσχυαν μέχρι το τέλος Μαρτίου 1979.

10. Την 1η Ιανουαρίου 1979 έληξε η μεταβατική περίοδος, την οποία προέβλεπε το άρθρο 102 της πράξεως προσχωρήσεως του 1972. Από την ημερομηνία αυτή, η αρμοδιότητα θεσπίσεως μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση του ενάλιου πλούτου έπρεπε να περιέλθει πλήρως και οριστικώς στην Κοινότητα. Μη επιτυγχάνοντας συμφωνία επί των προτάσεων της Επιτροπής, το Συμβούλιο θέσπισε και νέα προσωρινά μέτρα κατά το 1979 και το Μάρτιο 1980.

11. Στις 30 Μαΐου 1980, το Συμβούλιο ενέκρινε δήλωση σχετική με την κοινή αλιευτική πολιτική, με την οποία ανέλαβε τη δέσμευση να θεσπίσει γενική κοινή αλιευτική πολιτική μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1981 το αργότερο. Η πολιτική αυτή, που θα έπρεπε να είναι σύμφωνη με τις συνθήκες και με το ψήφισμα της 3ης Νοεμβρίου 1976 (συμφωνία της Χάγης), έπρεπε να στηρίζεται, μεταξύ άλλων, σε ορθολογικά και μη ενέχοντα διακρίσεις κοινοτικά μέτρα διαχειρίσεως των πόρων και διατηρήσεως και αποκαταστάσεως των αποθεμάτων και δικαίας κατανομής των αλιευμάτων (PB 1980, C 158, σ. 2).

Η απόφαση 80/601 του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 1980 (PB 1980, L 160, σ. 48), αναφερόταν στη δήλωση αυτή και καθιέρωνε νέα προσωρινά μέτρα, που θα ίσχυαν μέχρι τις 31 Ιουλίου 1980.

Η βασιζόμενη στις Συνθήκες απόφαση 80/993 του Συμβουλίου, της 28ης Οκτωβρίου 1980, σχετική με τις αλιευτικές δραστηριότητες που ασκούνται στα ύδατα που υπάγονται στην κυριαρχία ή τη δικαιοδοσία των κρατών μελών και εκδοθείσα με προσωρινή ισχύ εν αναμονή θεσπίσεως οριστικών κοινοτικών μέτρων (PB 1980, L 298, σ. 38), προέβλεψε τα ακόλουθα προσωρινά μέτρα, τα οποία θα ίσχυαν μέχρι τις 20 Δεκεμβρίου 1980:

« 1) Τα κράτη μέλη ασκούν τις αλιευτικές τους δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι συνολικές επιτρεπόμενες αλιεύσεις (TAC) και το μέρος των TAC που έχει επιμεριστεί σε τρίτες χώρες στο πλαίσιο συμφωνιών και διακανονισμών που έχουν συναφθεί με αυτές· οι εν λόγω ποσότητες παρατίθενται στον κανονισμό 754/80 και στις από 12 Σεπτεμβρίου και 24 Οκτωβρίου 1980 προτάσεις της Επιτροπής· τα κράτη μέλη ενημερώνουν σχετικώς την Επιτροπή σύμφωνα με τον κανονισμό 753/80. Οι αλιεύσεις που θα πραγματοποιηθούν κατά την ενδιάμεση περίοδο θα αφαιρεθούν από τις ποσοστώσεις τις οποίες θα καθορίσει οριστικώς το Συμβούλιο για το 1980.

2) Όσον αφορά τα τεχνικά μέτρα διατηρήσεως και ελέγχου των αλιευτικών πόρων, τα οποία αφορούν τις γεωγραφικές ζώνες που δεν καλύπτονται από τον κανονισμό 2527/80 του Συμβουλίου, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τα ίδια μέτρα με εκείνα που ίσχυαν στις 3 Νοεμβρίου 1976, καθώς και άλλα, λαμβανόμενα σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα κριτήρια του παραρτήματος VI του ψηφίσματος του Συμβουλίου, της 3ης Νοεμβρίου 1976. »

Κατά τη σύνοδο της 15ης έως 17ης Δεκεμβρίου 1980, το Συμβούλιο καταχώρισε στα πρακτικά δήλωση, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη θα ασκούσαν τις αλιευτικές τους δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε οι αλιεύσεις που θα πραγματοποιούνταν από τα πλοία τους κατά την ενδιάμεση περίοδο να είναι σύμφωνες προς τις συνολικές επιτρεπόμενες αλιεύσεις (TAC) που είχε υποβάλει για το 1981 η Επιτροπή στο Συμβούλιο με τις από 18 Νοεμβρίου και 16 Δεκεμβρίου 1980 προτάσεις της.

12. Η Κοινότητα όφειλε επίσης, στον τομέα της διατήρησης των πόρων, να λάβει υπόψη τις διεθνείς της υποχρεώσεις.

13. Το 1981, η Επιτροπή τροποποίησε επανειλημμένα τις προτάσεις της επί των TAC και υπέβαλε, στις 24 Ιουλίου 1981, στο Συμβούλιο:

— πρόταση κανονισμού περί καθορισμού για το 1981 του συνόλου των επιτρεπομένων αλιευμάτων και περί των μεριδίων που έχουν διατεθεί στην Κοινότητα για ορισμένα αποθέματα ιχθύων που αναπτύσσονται στην αλιευτική ζώνη της Κοινότητας (ΕΕ C 224, σ. 2)·

— τροποποίηση της προτάσεως κανονισμού του Συμβουλίου περί καθορισμού των όρων που διέπουν την αλίευση του συνόλου των επιτρεπομένων αλιευμάτων για το 1981 (ΕΕ C 224, σ. 10), προτάσεως κανονισμού που υποβλήθηκε στο Συμβούλιο στις 6 Μαρτίου 1981 (ΕΕ C 224, σ. 7)·

— πρόταση κανονισμού περί κατανομής μεταξύ των κρατών μελών του συνόλου των δυνατοτήτων αλιευμάτων, που είναι διαθέσιμα για την Κοινότητα το 1981, αποθεμάτων ή ομάδων αποθεμάτων ιχθύων που υπάρχουν στην αλιευτική ζώνη της Κοινότητας (ΕΕ C 224, σ. 11).

Με την από 27 Ιουλίου 1981 δήλωσή της προς το Συμβούλιο (ΕΕ C 224, σ. 1), η Επιτροπή εξέθεσε την κατάσταση που προέκυπτε από την έλλειψη συμφωνίας επί των προτάσεών της περί καθορισμού των TAC και των ποσοστώσεων για το 1981. Η Επιτροπή υπέμνησε, παραπέμποντας στη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου και ιδίως στην απόφαση της 5ης Μαΐου 1981 (υπόθεση 804/79, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Συλλογή 1981, σ. 1045), ότι έχει ορισμένες εξουσίες και υποχρεώσεις δυνάμει του άρθρου 155 της Συνθήκης. Χάριν του προέχοντος δημοσίου συμφέροντος και ως προληπτικό μέτρο εν αναμονή τελικής αποφάσεως του Συμβουλίου, η Επιτροπή έκανε έκκληση προς όλα τα κράτη μέλη να ασκήσουν, σύμφωνα με τις εξουσίες και τις υποχρεώσεις τους, τις αλιευτικές τους δραστηριότητες μεριμνώντας για τη συμμόρφωση προς τις προτάσεις της Επιτροπής. Η Επιτροπή δήλωσε επίσης ότι είχε την πρόθεση να χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα που είχε στην εξουσία της για να εξασφαλίσει τη συμμόρφωση των κρατών μελών προς τις προτάσεις της, τις οποίες θεωρούσε υπό τις δεδομένες συνθήκες ως νομικώς δεσμευτικές έναντι αυτών.

Στα τέλη Δεκεμβρίου 1981 δημοσιεύτηκε ο κανονισμός 3796/81 του Συμβουλίου, της 29ης Δεκεμβρίου 1981, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των προϊόντων αλιείας (ΕΕ 1981, L 379, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός κατάργησε τον κανονισμό 100/76, σύμφωνα δε με το άρθρο 37, εφαρμόζεται από την 1η Ιουνίου 1982. Το άρθρο 26, παράγραφος 2, του κανονισμού ορίζει ότι η χρηματοδότηση των μέτρων παρεμβάσεως γίνεται για τα προϊόντα που προέρχονται από απόθεμα ή από ομάδα αποθεμάτων μόνο μέχρι τα όρια των ποσοτήτων που ενδεχομένως επιτρέπονται στο οικείο κράτος μέλος βάσει του ολικού όγκου επιτρεπομένων αλιευμάτων για το συγκεκριμένο απόθεμα ή ομάδα αποθεμάτων.

14. Από την 1η Ιανουαρίου μέχρι τις 31 Μαρτίου 1982, οι αλιευτικές δραστηριότητες που ασκούνται στα κοινοτικά ύδατα ρυθμίστηκαν και πάλι με προσωρινής ισχύος απόφαση του Συμβουλίου, την 81/1052, της 29ης Δεκεμβρίου 1981 (ΕΕ 1981, L 379, σ. 52), η οποία υποχρέωνε τα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη τις TAC τις οποίες πρότεινε η Επιτροπή στις 24 Ιουλίου 1981. Στη συνέχεια, το Συμβούλιο θέσπισε, για το 1982, άλλα προσωρινά μέτρα.

Με πρότασή της προς το Συμβούλιο, της 21ης Ιουνίου 1982, η Επιτροπή προέβλεπε τη χορήγηση στις Κάτω Χώρες, για το 1982, ποσοστώσεως σκόμβρου 21 000 τόνων. Κατά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1982, η Επιτροπή πρότεινε, ως συμβιβαστική λύση, να καθοριστεί η ολλανδική ποσόστωση σκόμβρου στους 35 000 τόνους.

Στο Συμβούλιο της 21ης Ιουλίου 1982, η Επιτροπή υπέβαλε δήλωση στο Συμβούλιο (ΕΕ 1982, C 199, σ. 21), με την οποία διαπίστωσε την αποτυχία του Συμβουλίου να καταλήξει σε συμφωνία για τον καθορισμό των TAC και των ποσοστώσεων. Για να δώσει τη δυνατότητα στην Κοινότητα να αναλάβει τις ευθύνες της στον τομέα της διατήρησης των αλιευτικών πόρων, από το χρόνο της δήλωσής της μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1982, η Επιτροπή υπέμνησε ότι τα κράτη μέλη έχουν όχι μόνο το δικαίωμα να λάβουν τα αναγκαία μέτρα, με την επιφύλαξη της έγκρισής τους από την Επιτροπή, αλλά και το καθήκον να λάβουν αυτά τα μέτρα προς το συλλογικό συμφέρον, καθήκον που μπορεί να τους ζητήσει η Επιτροπή να αναλάβουν. Η Επιτροπή δήλωσε ότι τα δικαιώματα και τα καθήκοντα αυτά απορρέουν από τη Συνθήκη, και συγκεκριμένα από τα άρθρα 5 (καθήκον συνεργασίας των κρατών μελών) και 155 (εξουσίες και υποχρεώσεις της Επιτροπής προς έλεγχο). Η Επιτροπή, τέλος, δήλωνε ότι, για να εξασφαλίσει μια όσο το δυνατόν πιο μεθοδική και σταθερή δραστηριότητα όλων των αλιευτικών σκαφών των κρατών μελών, θα ενεργεί, κατά την άσκηση των καθηκόντων της και ιδίως όταν κληθεί να εγκρίνει εθνικά μέτρα για τη διατήρηση των αποθεμάτων, σύμφωνα με τις προτάσεις που έχει υποβάλει στο Συμβούλιο.

15. Στις 25 Ιανουαρίου 1983, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό 170/83, της 25ης Ιανουαρίου 1983, περί θεσπίσεως κοινοτικού καθεστώτος διατηρήσεως και διαχείρισεως των αλιευτικών πόρων (ΕΕ 1983, L 24, σ. 1). Κατ' εφαρμογή του κανονισμού αυτού εκδόθηκε ο κανονισμός 172/83 του Συμβουλίου, της 25ης Ιανουαρίου 1983, περί καθορισμού για το 1982, για ορισμένα αποθέματα ιχθύων και ομάδες αποθεμάτων ιχθύων που αναπτύσσονται στην αλιευτική ζώνη της Κοινότητας, του συνόλου επιτρεπομένων αλιευμάτων, του μεριδίου της Κοινότητας από αυτά τα αλιεύματα, της κατανομής του μεριδίου αυτού στα κράτη μέλη και των όρων υπό τους οποίους πραγματοποιείται το σύνολο επιτρεπομένων αλιευμάτων (ΕΕ 1983, L 24, σ. 30). Ο εν λόγω κανονισμός προβλέπει για τις Κάτω Χώρες ποσόστωση σκόμβρου 35 000 τόνων.

16. Με την απόφαση 86/443, της 1ης Ιουλίου 1986, περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών που υπέβαλε το Βασίλειο των Κάτω Χωρών για τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1982 (ΕΕ 1986, L 256, σ. 29), η Επιτροπή αρνήθηκε να χρηματοδοτήσει επιστροφές λόγω εξαγωγής στον τομέα της αλιείας ύψους 13 317 224 ολλανδικών φιορινιών (HFL), με την αιτιολογία ότι ολόκληρη η ποσότητα που αλιεύθηκε πέραν της καθορισθείσας ποσοστώσεως δεν μπορούσε να γίνει δεκτή προς κοινοτική χρηματοδότηση.

17. Η Επιτροπή κοινοποίησε την απόφαση αυτή στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία των Κάτω Χωρών στις 7 Ιουλίου 1986.

II — Έγγραφη διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

1. Η προσφυγή του Βασιλείου των Κάτω Χωρών πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 9 Σεπτεμβρίου 1986.

2. Το Δικαστήριο, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα, αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

3. Το *Βασίλειο των Κάτω Χωρών*, προσφεύγον, ζητεί από το Δικαστήριο:

— να ακυρώσει την απόφαση 86/443 της Επιτροπής, της 1ης Ιουλίου 1986, κατά το μέτρο που δεν λαμβάνει υπόψη προς κοινοτική χρηματοδότηση τους λογαριασμούς που υπέβαλαν οι Κάτω Χώρες για το έτος 1982 για επιστροφές λόγω εξαγωγής στον τομέα της αλιείας μέχρι ποσού 13 317 224 HFL·

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

4. Η *Επιτροπή*, καθής, ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

III — Λόγοι ακυρώσεως και επιχειρήματα των διαδίκων

Με την προσφυγή, την οποία άσκησε δυνάμει του άρθρου 173, πρώτη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών επικαλείται, ως λόγο ακυρώσεως, παράβαση εκτελεστικών διατάξεων της Συνθήκης, ήτοι του κανονισμού 729/70, σε συνδυασμό με τους κανονισμούς 100/76, 3796/81, 110/76 και 2730/79.

Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών προβάλλει επιχειρήματα, τα οποία διακρίνει σε κύρια και επικουρικά.

Α — *Ως προς τα κύρια επιχειρήματα*

1. Το *Βασίλειο των Κάτω Χωρών* δέχεται ότι, κατά το 1982, η Επιτροπή μπορούσε να απαιτήσει από τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα διατηρήσεως σύμφωνα με τις προτάσεις που είχε διατυπώσει.

α) Το προσφεύγον αμφισβητεί ωστόσο ότι τα μέτρα διατηρήσεως και η πολιτική αγοράς πρέπει να τίθενται στην ίδια μοίρα. Πρόκειται για ρυθμίσεις με εντελώς διαφορετικούς στόχους. Η διατήρηση των βιολογικών πόρων θεμελιώνεται κυρίως σε θεωρήσεις βιολογικής φύσεως, ενώ η πολιτική αγοράς διέπεται από διαφορετικές διατάξεις, όπως είναι οι αφορώσες τις οργανώσεις αγοράς και οι διατάξεις δημοσιονομικού χαρακτήρα. Το προσφεύγον υποστηρίζει ότι ο κανονισμός 729/70 επιτρέπει την άρνηση κοινοτικής χρηματοδοτήσεως μόνο σε περίπτωση μη τηρήσεως της οικείας κοινοτικής ρύθμισης της σχετικής με τη δημοσιονομική διαχείριση ή την πολιτική αγοράς. Οι συνολικές επιτρεπόμενες αλιεύσεις και οι ποσοστώσεις, τις οποίες πρότεινε για το 1982 η Επιτροπή, δεν πρέπει να θεωρούνται ως κοινοτικοί κανόνες κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 729/70. Καθοριστικό κριτήριο για να εκτιμηθεί η δυνατότητα χρηματοδοτήσεως αποτελεί η τήρηση των ειδικών υποχρεώσεων που επιβάλλονται στο πλαίσιο της οργάνωσης αγοράς· το προσφεύγον παραπέμπει σχετικώς στη σκέψη 8 της απόφασης του Δικαστηρίου της 7ης Φεβρουαρίου 1979 (υπόθεση 11/76, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Rec. 1979, σ. 245). Κακώς η Επιτροπή διευρύνει το κριτήριο αυτό σε κριτήριο συνιστάμενο στο σύμφωνο προς άλλα στοιχεία του κοινοτικού δικαίου, τα οποία είναι εντελώς άσχετα προς τη λειτουργία της αγοράς. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή θα μπορούσε να συνδέσει αυθαιρέτως την οικονομική κύρωση του κανονισμού 729/70 με κάθε παραβίαση του κοινοτικού δικαίου που κατά την άποψή της διαπράττεται.

Το προσφεύγον εκθέτει ότι ούτε το άρθρο 23 του κανονισμού 100/76, ούτε το άρθρο 25 του κανονισμού 3796/81, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουνίου 1982, περιέχει κάποια διάταξη προβλέπουσα τη μη καταβολή επιστροφών για ψάρια που αλιεύτηκαν εκτός ποσοστώσεως, αντίθετα απ' ό,τι το άρθρο 26, παράγραφος 2, του κανονισμού 3796/81, το οποίο προβλέπει τέτοιο περιορισμό ως προς τα μέτρα παρεμβάσεως.

Ούτε η γενική ρύθμιση περί επιστροφών, ο κανονισμός 2730/79 της Επιτροπής, προβλέπει την προϋπόθεση ότι τα προς εξαγωγή ψάρια πρέπει να έχουν αλιευθεί εντός των ορίων της επιτρεπόμενης ποσόστωσης. Το ίδιο ισχύει και ως προς τον ειδικό κανονισμό περί επιστροφών για τα αλιευτικά προϊόντα, τον κανονισμό 110/76.

Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών υποστηρίζει ότι, ως εκ τούτου, η προϋπόθεση την οποία έθεσε η Επιτροπή συνιστά πρόσθετη προϋπόθεση, την οποία η Επιτροπή δεν δικαιούται να θέσει. Αλλά και αν ακόμη είχε τέτοιο δικαίωμα, η Επιτροπή δεν θα είχε ασφαλώς την εξουσία να ενεργήσει έτσι μετά την πάροδο πολλών ετών αφότου πραγματοποιήθηκε η καταβολή των επιστροφών.

Το προσφεύγον τονίζει ότι η διαφορά μεταξύ μέτρων παρεμβάσεως και κανόνων περί επιστροφών εξηγείται από το περιεχόμενο των αντιστοίχων ρυθμίσεων. Ο εξαγωγέας πρέπει να είναι σε θέση να αγοράσει ψάρια οπουδήποτε στην ευρωπαϊκή αγορά και να τα εξαγάγει λαμβάνοντας την επιστροφή λόγω εξαγωγής, εφόσον πληροί όλες τις προϋποθέσεις εισπράξεως της επιστροφής αυτής. Έχει μάλιστα δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου για την καταβολή των επιστροφών αυτών.

β) Το προσφεύγον επισημαίνει μία αντίφαση στην επιχειρηματολογία της Επιτροπής. Έστω και αν είναι ακριβές, από τυπική άποψη, ότι η σχέση μεταξύ κράτους μέλους και επιχειρήσεων δεν έχει σημασία για την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, δεν μπορεί, για την εφαρμογή της οικείας κοινοτικής ρύθμισης, να αγνοηθεί παντελώς η σχέση αυτή, διότι το κράτος μέλος καταβάλλει τις επιστροφές βάσει της κοινοτικής κανονιστικής ρύθμισης. Σύμφωνα με την άποψή της αυτή, η Επιτροπή θα απαλλασσόταν απ' όλες τις δυσχέρειες μεταβιβάζοντάς τες στα κράτη μέλη, στα οποία και θα επέρριπτε υπέρογκο οικονομικό κίνδυνο κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών τέσσερα έτη αργότερα.

Δεδομένου ότι το κράτος μέλος ενεργεί ως εκτελεστικό όργανο της κοινοτικής πολιτικής και δεν μπορεί να ενεργήσει αυτόνομα, δεν επιτρέπεται, κατά το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, να επιρρίπτονται οι συνέπειες των κενών της κανονιστικής ρύθμισης στα κράτη μέλη. Οι νόμιμες προϋποθέσεις καταβολής των επιστροφών λόγω εξαγωγής πρέπει να είναι καθοριστικές για να οριστούν οι προϋποθέσεις εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ μεταξύ Επιτροπής και κρατών μελών.

Το προσφεύγον διατείνεται ότι η άποψη της Επιτροπής δυσχερώς μπορεί να εφαρμοστεί στην πράξη. Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση περί πολιτικής αγοράς δεν προβλέπει τίποτε για την υλοποίηση του ελέγχου τηρήσεως των ποσοστώσεων. Τούτο το έχει δεχτεί ώς ένα βαθμό και η Επιτροπή στην υπόθεση 326/85 (Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 5091), δηλώνοντας ότι η διαπίστωση του αν τα υπό κρίση ψάρια έχουν αλιευθεί παρανόμως καθ' υπέρβαση της ποσοστώσεως είναι δυσχερέστερη για τις επιστροφές απ' ό,τι για τις παρεμβάσεις, πράγμα που εξηγεί γιατί ο κανόνας του άρθρου 26, παράγραφος 2, του κανονισμού 3796/81 περιορίζεται στα μέτρα παρεμβάσεως. Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών φρονεί ότι το ότι ο νομοθέτης δεν θέλησε να ρυθμίσει το πρόβλημα των ψαριών που αλιεύονται καθ' υπέρβαση των ποσοστώσεων όσον αφορά την καταβολή των επιστροφών λόγω εξαγωγής, διότι δεν είναι δυνατός ο έλεγχος της υπέρβασης αυτής, συνιστά, κατά μείζονα λόγο, επιχείρημα υπέρ του να μην επιδεικνύεται υπέρμετρη αυστηρότητα έναντι των κρατών μελών, οσάκις προκύπτει ότι έχει όντως εξαχθεί ποσότητα σκόμβρου καθ' υπέρβαση της ποσόστωσης.

Το προσφεύγον προσθέτει ότι η Επιτροπή δεν αναφέρει πώς θα έπρεπε να οργανωθεί το σύστημα ελέγχου των επιστροφών. Κατά την άποψη του προσφεύγοντος, η εφαρμογή ενός τέτοιου συστήματος θα ήταν αδύνατη στην πράξη.

γ) Το προσφεύγον προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν χρησιμοποίησε όλα τα μέσα που είχε στη διάθεσή της για να εμποδίσει την υπέρβαση της ποσοστώσεως. Κατά το προσφεύγον, η Επιτροπή θα μπορούσε να μειώσει ή να αναστείλει τις επιστροφές, όπως έπραξε το 1984. Η Επιτροπή είχε επίσης τη δυνατότητα να γνωστοποιήσει νωρίτερα στα κράτη μέλη την άποψή της για τη μη χρηματοδότηση. Η Επιτροπή δεν μπορεί να οχυρώνεται πίσω από το επιχείρημα ότι δεν μπορούσε να βασιστεί στις μηνιαίες δηλώσεις, με την αιτιολογία ότι επρόκειτο απλώς για προσωρινά στοιχεία, και να προσάπτει ταυτόχρονα στο προσφεύγον ότι δεν έλαβε υπόψη διάφορα προσωρινά στοιχεία.

Το προσφεύγον προσθέτει ότι η Επιτροπή όφειλε, αν θεωρούσε ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών δεν συμμορφωνόταν προς τις κοινοτικές του υποχρεώσεις, να λάβει τα μέτρα που προβλέπονται στο πλαίσιο της προσή-

κουσας διαδικασίας του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ. Δεν επιτρέπεται η Επιτροπή να αφήνει, πρώτα, εν γνώσει της, να παράγεται μια πράξη την οποία θεωρεί μη νόμιμη, για να συνδέσει, έπειτα, με αυτήν οικονομικές συνέπειες, στερώντας επιπλέον το κράτος μέλος των διαδικαστικών εγγυήσεων του προαναφερθέντος άρθρου 169.

Το προσφεύγον ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή γνωστοποίησε την άποψή της μόλις με το από 13 Δεκεμβρίου 1983 έγγραφό της στο πλαίσιο της εκκαθάρισης των λογαριασμών του 1980/81· αλλά και από τις απαντήσεις που έδωσε η Επιτροπή στο κεφάλαιο VI της ετήσιας έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για το έτος 1983 (ΕΕ 1984, C 348, σ. 207), προκύπτει ότι η Επιτροπή σχημάτισε την άποψή της όψιμα.

2. Η *Επιτροπή* αποκρούει τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος.

α) Ως προς την εφαρμογή του κανονισμού 729/70 και την ευρεία του ερμηνεία, παραπέμπει κατ' ουσία στην επιχειρηματολογία της επί της υποθέσεως 326/85. Φρονεί ότι οφείλει να αρνείται τη χρηματοδότηση των προσθέτων δαπανών που προκύπτουν από την παράβαση κοινοτικών διατάξεων πέραν των « δημοσιονομικών », και όταν ακόμη οι αμφισβητούμενες επιστροφές καταβλήθηκαν σύμφωνα με τις εν λόγω « δημοσιονομικές » διατάξεις. Κατά την Επιτροπή, το πρόβλημα δεν έγκειται στη δυνατότητα επιβολής οικονομικής κυρώσεως, σε περίπτωση παραβάσεως, αλλά στην εκπλήρωση της υποχρεώσεώς της, η οποία συνίσταται στο να αρνείται την κοινοτική χρηματοδότηση, οσάκις και κατά το μέτρο που η παράβαση αυτή έχει προκαλέσει πρόσθετες δαπάνες υπό μορφή επιστροφών. Κατά την Επιτροπή, είναι αυτονόητο ότι και οι υπερβάσεις ποσοστώσεων αλιείας αποτελούν παραβάσεις δυνάμενες να προκαλέσουν πρόσθετες δαπάνες υπό μορφή επιστροφών.

Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι δεν είπε ότι, για τα ψάρια που αλιεύονται καθ' υπέρβαση της ποσοστώσεως, δεν πρέπει να χορηγείται καμιά επιστροφή, αλλά ότι η χορηγηθείσα ποσόστωση για τα ψάρια αυτά δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί από κοινοτικούς πόρους του ΕΓΤΠΕ.

Ως προς την ανάλυση του άρθρου 26, παράγραφος 2, του κανονισμού 3796/81, η Επιτροπή παραπέμπει στην υπόθεση 326/85, φρονεί δε ότι το ζήτημα πρέπει να επιλυθεί βάσει του κανονισμού 729/70.

β) Κατά την Επιτροπή, όταν ένα κράτος μέλος αμελεί να φροντίσει ώστε να μην υπάρξει υπέρβαση της ποσόστωσης που του έχει χορηγηθεί, τα δε ψάρια που αλιεύθηκαν εκτός ποσοστώσεως εξάγονται έναντι καταβολής επιστροφής, αυτό το κράτος μέλος προκαλεί εξ αμελείας πρόσθετες δαπάνες. Σύμφωνα δε με τον κανονισμό 729/70 και τη νομολογία του Δικαστηρίου, αυτές οι πρόσθετες δαπάνες που προκαλούνται από παραβίαση της Συνθήκης δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το ΕΓΤΠΕ.

Η Επιτροπή διατείνεται ότι, για το καθεστώς επιστροφών λόγω εξαγωγής, η Κοινότητα συνιστά μία κοινή αγορά, ούτως ώστε είναι αδιάφορο, για τη χορήγηση της επιστροφής, το ποιο είναι το κράτος μέλος εξαγωγής. Σε ένα τέτοιο σύστημα δυσχερώς θα μπορούσε να εισαχθεί μια γενική προϋπόθεση ορίζουσα ότι πρέπει να αποδεικνύεται ότι τα προς εξαγωγή ψάρια δεν προέρχονται από υπέρβαση ποσοστώσεων στο ένα ή στο άλλο κράτος μέλος. Για τον ίδιο λόγο, το προσφεύγον δεν μπορεί να προσάψει στην Επιτροπή ότι δεν ανέστειλε ή δεν μείωσε τις επιστροφές όταν πληροφορήθηκε την υπέρβαση της ποσόστωσης σκόμβρου των Κάτω Χωρών. Δεν είναι, πράγματι, νοητό να αναστέλλεται ή να μειώνεται η επιστροφή για ολόκληρη την Κοινότητα κάθε φορά που γίνεται υπέρβαση της ποσόστωσης ενός συγκεκριμένου είδους ψαριού στο ένα ή στο άλλο κράτος μέλος. Αντιθέτως, κατά την Επιτροπή, το κράτος μέλος που ευθύνεται για την

υπέρβαση μπορεί και οφείλει να προσπαθήσει το ίδιο να κατάσχει τα ψάρια που αλιεύθηκαν καθ' υπέρβαση της ποσόστωσης από τους αλιείς του και να εμποδίσει την άφιξή τους στην αγορά επιβάλλοντας κυρώσεις ή άλλα κατάλληλα μέτρα, κατά τρόπον ώστε τουλάχιστον να μη νοθεύσει τη λειτουργία και τις δαπάνες των συστημάτων καταβολής επιστροφών. Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι ένα κράτος μέλος είναι κανονικά σε θέση, εφόσον διαχειρίζεται όπως πρέπει τις ποσοστώσεις του, να κατάσχει και να εξουδετερώσει μέρος τουλάχιστον των αλιευμάτων που κτήθηκαν παρανόμως από τους αλιείς του. Η Επιτροπή φρονεί, παραπέμποντας στην ανάπτυξή της επί της υποθέσεως 326/85, ότι, κατά τον υπολογισμό των ποσοτήτων στον οποίο προέβη, έλαβε υπόψη τις δυσχέρειες που συναντούν σχετικά τα κράτη μέλη.

Επομένως, η έλλειψη, στο καθεστώς επιστροφών, μιας ρύθμισης καθιστώσας δυνατό τον έλεγχο του αν τα ψάρια που προσφέρονται στην αγορά έχουν ή όχι αλιευθεί καθ' υπέρβαση της ποσόστωσης σε κάποιο κράτος μέλος δεν συνιστά κενό της κοινοτικής νομοθεσίας.

γ) Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι μηνιαίες δηλώσεις δεν είναι ιδιαίτερα διαφωτιστικές, όχι μόνο διότι είναι προσωρινές, αλλά κυρίως διότι περιέχουν συνολικά μόνο αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τις πληρωμές, χωρίς να αναφέρουν σε ποια χρονική περίοδο εξήχθησαν τα διαλαμβανόμενα ψάρια, ούτε σε ποια από τις υποκείμενες σε ΤΑC και ποσοστώσεις ζώνη ή σε ποια χρονική περίοδο αλιεύτηκαν.

Όσον αφορά τη σχέση μεταξύ της διαδικασίας του άρθρου 169 της Συνθήκης και της διαδικασίας εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, η Επιτροπή παραπέμπει στην ανάπτυξή της επί της υποθέσεως 326/85.

Κατά τα λοιπά, φρονεί ότι οι ολλανδικές αρχές όφειλαν να γνωρίζουν, από το 1982 ήδη, ότι το γεγονός ότι επέτρεπαν ή ότι δεν εμπόδιζαν τις υπερβάσεις ποσοστώσεων ήταν αντίθετο με τις κοινοτικές τους υποχρεώσεις και, κατά συνέπεια, συνιστούσε παρανομία, καθώς και ότι η μη νόμιμη αυτή πράξη ή η αμέλεια αυτή συνεπαγόταν αδικαιολόγητες πρόσθετες δαπάνες υπό μορφή επιστροφών. Το γεγονός ότι η Επιτροπή γνωστοποίησε τις οικονομικές συνέπειες των παρανόμων αυτών πράξεων μόλις κατά το τέλος του 1983, όταν δηλαδή εξέτασε τους λογαριασμούς των ετών 1980 και 1981, δεν μεταβάλλει σε τίποτε αυτήν την κατάσταση. Οι οριστικές αποφάσεις ήταν φυσικό να ληφθούν στο πλαίσιο της εκκαθάρισης των λογαριασμών.

Β — *Ως προς το επικουρικό επιχείρημα*

1. Επικουρικώς, το *Βασίλειο των Κάτω Χωρών* αμφισβητεί την ακρίβεια της διόρθωσης στην οποία προέβη η Επιτροπή. Η Επιτροπή πληροφορήθηκε ότι, κατά τον φορέα των εφοπλιστών, 40 501 τόνοι σκόμβρου προέρχονταν, κατά το 1981, από ζώνες υποκείμενες στην ποσόστωση, δεν έλαβε όμως καθόλου υπόψη τα αλιεύματα αυτά. Το προσφεύγον εναντιώνεται στη στάση αυτή της Επιτροπής κατά μείζονα λόγο ενόψει της απάντησης που έδωσε η Επιτροπή στις 17 Φεβρουαρίου 1984 στην κοινοβουλευτική ερώτηση 1526/83 (ΕΕ 1984, C 89, σ. 10), με την οποία δέχτηκε ότι, κατά το 1982, πραγματοποιήθηκαν σημαντικές αλιεύσεις σκόμβρου σε μη κοινοτικά ύδατα, όπου βρισκόταν μέρος αυτού του αποθέματος επί μερικούς μήνες.

2. Η *Επιτροπή* απαντά ότι η συνοπτική έκθεση για το 1982 δείχνει ότι το διοικητικό σύστημα που ίσχυε στις Κάτω Χώρες για την πιστοποίηση και τον έλεγχο των εθνικών μεγεθών αλιεύσεως κρίθηκε μη ικανοποιητικό και ότι, κατά συνέπεια, χρειάστηκε να διορθωθούν τα δηλωθέντα αριθμητικά στοιχεία για την αλίευση σκόμβρου· η ίδια έκθεση αναφέρει ακόμη, σχετικά με το σκόμβρο, ότι το 50 % περίπου των συνολικών αλιεύσεων καταγράφηκε υπό το χαρακτηρισμό « ψευδο-

σκόμβρος»· η καταχώριση, άλλωστε, του σκόμβρου κατά ζώνη αλιεύσεως δεν μπορεί να θεωρείται αξιόπιστη. Η Επιτροπή παρέσχε επίσης διευκρινίσεις στις Κάτω Χώρες για τον υπολογισμό των διορθώσεων των ποσών με έγγραφο της 14ης Ιανουαρίου 1986.

Με αυτά τα δεδομένα και εφόσον προδίδουν την έλλειψη αξιοπιστίας των παρασχεθέντων αριθμητικών στοιχείων των αλιεύσεων και ελλείψει αξιόπιστου συστήματος καταγραφής της προελεύσεως των αλιευμάτων, είναι απόλυτα φυσικό το ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τα μη δυνάμενα να ελεγχθούν στοιχεία αλιεύσεως, τα οποία παρέσχαν οι ενδιαφερόμενοι εφοπλιστές για τις ζώνες που δεν υπόκεινται σε ποσόστωση· οι λογαριασμοί άλλωστε των εφοπλιστών αναφέρονται μονο σε ποσότητα 24 680 τόνων.

Όσον αφορά την απάντηση στη γραπτή ερώτηση 1526/83, η Επιτροπή διατείνεται ότι διαλαμβάνει τις αλιεύσεις σκόμβρου εν γένει και όχι μόνο τις αλιεύσεις από τους αλιείς της Κοινότητας· δεν περιέχει άλλωστε κανένα στοιχείο όσον αφορά το μερίδιο των Κάτω Χωρών στα αλιεύματα που προέρχονται από μη κοινοτικά ύδατα.

Ελλείψει άλλου αποδεικτικού στοιχείου, ο επικουρικός λόγος ακυρώσεως είναι αλυσιτελής.

F. Schockweiler
εισηγητής δικαστής

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ JOSÉ LUÍS DA CRUZ VILAÇA

(βλέπε υπόθεση 325/85, σ. 5055)